

Sygn. akt VII U 4060/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Bożenna Zalewska

Protokolant: sekr. sąd. Joanna Synak

po rozpoznaniu w dniu 28 listopada 2017 r. w Gdańsku na rozprawie

sprawy H. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania H. L.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 13 lipca 2017r. nr znak: (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje wnioskodawcy H. L. prawo do emerytury od dnia 01 lipca 2017r.

SSO Bożenna Zalewska

Sygn. akt VII U 4060/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 lipca 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu H. L. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, przewidzianych przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383 j.t. ze zm.), dalej: ustawa, w postaci braku 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Jednocześnie pozwany organ rentowy wskazał, iż ubezpieczony osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat, nie jest członkiem OFE oraz na dzień 01 stycznia 1999 r. udowodnił wymagany 25-letni okres składkowy i nieskładkowy (k. 9 akt ubezpieczeniowych).

Od powyższej decyzji odwołanie z dnia 20 lipca 2017 r. wniósł ubezpieczony H. L., wnosząc o jej zmianę oraz przyznanie wnioskowanego świadczenia. Wydanej decyzji ubezpieczony zarzucił nieuwzględnienie zastępczych dowodów potwierdzających jego zatrudnienie w warunkach szczególnych przekazanych przez archiwum w postaci kart wynagrodzeń i pisma archiwum z dnia 04 czerwca 2001 r.

Zdaniem ubezpieczonego decyzja jest nieprawidłowa, ponieważ udowodnił on ponad 15-letni staż pracy w warunkach szczególnych. Ubezpieczony przyznał, iż nie jest w stanie udowodnić 49,5 miesięcy pracy w warunkach szczególnych za okres od listopada 1982 r. do połowy maja 1987 r. na podstawie formalnego świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach z uwagi na likwidację (...) Przedsiębiorstwa (...) i (...) w Ł.. Na tę okoliczność już w 2001 r. ubezpieczony zwracał się o stosowną dokumentację do Archiwum w G. o przekazanie dokumentacji stwierdzającej jego zatrudnienie w warunkach szczególnych. W odpowiedzi archiwum zaproponowało uznanie stażu pracy na podstawie zaświadczenia i kserokopii kartotek zarobkowych, z których wynika, że w okresie od listopada 1982 r. do maja 1987 r. przez 49,5 miesięcy ubezpieczony otrzymywał dodatek spedycyjny należy kierowcy samochodu ciężarowego (k. nienumerowane akt ubezpieczeniowych, k. 2 akt sprawy).

W odpowiedzi z dnia 10 sierpnia 2017 r. na odwołanie ubezpieczonego, pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zaprezentowaną w uzasadnieniu spornej decyzji.

Jak wskazał pozwany, odmówił on ubezpieczonemu prawa do emerytury, ponieważ na dzień 01 stycznia 1999 r. nie udowodnił wymaganych 15 lat okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach, a jedynie 11 lat, 2 miesiące i 5 dni. Organ rentowy nie uznał jako pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia ubezpieczonego od 03 marca 1977 r. do 15 maja 1987 r. w (...) ceramiki Budowlanej baza (...) w Ł., ponieważ ubezpieczony nie przedłożył za ten okres świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Zdaniem pozwanego ze świadectwa pracy z dnia 15 maja 1987 r. wystawionego przez zakład pracy nie wynika jednoznacznie, aby ubezpieczony wykonywał pracę w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczanym ciężarze całkowitym powyżej (...) tony (k. nienumerowane akt ubezpieczeniowych, k. 6-7 akt sprawy).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony H. L., urodzony dnia (...), w dniu 06 lipca 2017 r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniosek

o emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach. Ubezpieczony nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego. Wymagany wiek 60 lat ubezpieczony ukończył w 02 czerwca 2017 r.

okoliczności bezsporne, vide: wniosek ubezpieczonego o emeryturę z dnia 06.07.2017 r. – k. 1-8 akt ubezpieczeniowych

W toku postępowania przed organem rentowym ubezpieczony udowodnił według stanu na dzień 01 stycznia 1999 r. staż sumaryczny 25 lat, 10 miesięcy i 8 dni – w tym 25 lat, 9 miesięcy i 22 dni okresów składkowych oraz 16 dni okresów nieskładkowych; jednakże nie udowodnił wymaganych 15 lat pracy w warunkach szczególnych, a jedynie 11 lat, 2 miesiące i 5 dni.

dowód: karta przebiegu zatrudnienia ubezpieczonego – k. 8 akt ubezpieczeniowych

Zaskarżoną w niniejszej sprawie decyzją z dnia 13 lipca 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu H. L. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, w postaci braku 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Jednocześnie pozwany organ rentowy wskazał, iż ubezpieczony osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat, nie jest członkiem OFE oraz na dzień 01 stycznia 1999 r. udowodnił wymagany 25-letni okres składkowy i nieskładkowy.

dowód: decyzja pozwanego o odmowie prawa do emerytury z dnia 13.07.2017 r. – k. 9 akt ubezpieczeniowych

Ubezpieczony posiada prawo jazdy kategorii C od dnia 12 listopada 1979 r., kategorii C+E od dnia 31 października 1986 r.

dowód: prawo jazdy okazane na rozprawie w dniu 28.11.2017 r.

W spornym okresie **od 03 marca 1977 r. do 15 maja 1987 r.** H. L. był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...) i (...) w Ł. na stanowisku kierowcy.

Przedsiębiorstwo obsługiwało kilka województw pod względem transportu i zabezpieczenia sprzętowego, bowiem posiadało cegielnię w województwie (...), (...). Magazyny znajdowały się w B. oraz w L.. Przedsiębiorstwo posiadało koparki, spychacze, ładowarki.

Początkowo ubezpieczony był zatrudniony jako kierowca pojazdu marki (...) (samochód o pojemności poniżej (...) tony). Jedynie dodatkowo poza godzinami pracy ubezpieczony objął obowiązki elektryka.

Następnie po uzyskaniu kwalifikacji w latach 80. ubezpieczony był kierowcą samochodów ciężarowych marki S., K., Z., T.. Były to samochody o tonażu (...).

Ubezpieczony dowoził surowiec do produkcji cegły. Do wspomnianych wyżej cegielni wnioskodawca woził glinę, miał, piasek, cement, cegłę, wapno, dymnicowe pyły, ziemię. Nadto rozwoził do klientów już wyprodukowane cegły. Wnioskodawca załatwiał także czynności spedycyjne, pomagał przy wyładunku i załadunku, w razie potrzeby czyścił kiper samochodu.

Ubezpieczony otrzymywał dodatek spedycyjny w wysokości 50 zł dziennie. W ramach tego dodatku kierowca miał obowiązek wyczyścić samochód, skrzynię ładunkową i pomagać przy spedycji.

W trakcie tego zatrudnienia w okresie od 02 marca 1987 r. do 25 kwietnia 1987 r. ubezpieczony uczęszczał na kurs operatorów żurawi samojezdnych, który ukończył z wynikiem dostatecznym.

Stosunek pracy został rozwiązany na zasadzie porozumienia zakładów pracy.

dowód: akta osobowe – koperta k. 25 akt sprawy, świadectwo pracy z dnia 15.05.1987 r. – k. 6 akt kapitałowych, legitymacja ubezpieczeniowa –k. 12-14 verte akt kapitałowych, pismo Przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. w G. z dnia 04.06.2001 r. – k. 15 akt kapitałowych oraz k. 3 akt sprawy, kartoteki zarobkowe – k. 16-17 verte akt kapitałowych oraz 4-5 verte akt sprawy, zeznania świadków A. K. oraz Z. M. na rozprawie w dniu 28.11.2017 r. – protokół skrócony k. 27-29 akt sprawy, protokół elektroniczny k. 30 akt sprawy

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach niniejszej sprawy, aktach osobowych ubezpieczonego ze spornego okresu, jak również w aktach rentowych pozwanego organu, których prawdziwość i rzetelność nie była przez żadną ze stron kwestionowana. Sąd również nie znalazł podstaw do podważenia jej wiarygodności z urzędu. W ocenie Sądu Okręgowego, fakt wykonywania przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach jako kierowca samochodów ciężarowych w spornym okresie znajduje potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym (świadectwo pracy, akta osobowe, legitymacja ubezpieczeniowa).

Jednocześnie zwrócić należy uwagę na to, że w dokumentach z akt osobowych wykonywana przez ubezpieczonego praca została opisana w sposób nieostry.

Sąd zważył, iż dopiero treść złożonych w toku postępowania zeznań świadków pozwoliła ustalić, jaką pracę rzeczywiście świadczył ubezpieczony.

Niewątpliwie faktyczny rodzaj pracy ubezpieczonego został potwierdzony zeznaniami następujących świadków. Świadek A. K. pracował w przedsiębiorstwie (...) jako mechanik samochodowy. Z kolei świadek Z. M. w przedsiębiorstwie pracował od lipca 1977 r. do lutego 1988 r. (świadek na tę okoliczność okazał świadectwo pracy, z którego wynika, że był zatrudniony od 01.07.1977 r. do 13.02.1988 r. jako specjalista napraw sprzętu ciężkiego, a następnie zastępca kierownika).

Należy wskazać, iż świadkowie ci stanowili wiarygodne osobowe źródło dowodowe dla Sądu, ponieważ pracowali wraz z ubezpieczonym w w/w zakładzie pracy w okresie pokrywającym się z zatrudnieniem tam ubezpieczonego. Świadkowie ci w sposób zbieżny i dla Sądu wiarygodny opisywali rodzaj i dokładne zadania, jakie wnioskodawca wykonywał w spornym okresie. Nadto w ocenie Sądu mieli oni obiektywną możliwość posiadania wiedzy na temat rodzaju i charakteru pracy ubezpieczonego, mając z nim częstą styczność. Świadek Z. M. zeznał bowiem: „na początku jeździł (ubezpieczony) małym samochodem U. poniżej (...) tony. W latach 80-tych przeszedł na samochody typowo ciężarowe Z., K., M., t., wywrotka. Były to samochody (...) tonowe”.

W świetle poczynionych ustaleń faktycznych odwołanie skarżącego H. L. jest zasadne i z tego tytułu zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem niniejszego postępowania była kwestia ustalenia prawa ubezpieczonego do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Wyniki przeprowadzonego przez Sąd postępowania dowodowego wykazały, że wnioskodawca legitymuje się wymaganym 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach, co sprawia, iż stanowisko organu emerytalnego odmawiające wnioskodawcy prawa do wcześniejszej emerytury, nie jest słuszne.

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r. zostały uregulowane w treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383 j.t. ze zm.), dalej: ustawa, zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, tj. spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) legitymują się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat dla mężczyzn, 60 lat dla kobiet,
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet,
- 3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ustawa, jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Stosownie do treści § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W wykazie A – prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego – stanowiącym załącznik do rozporządzenia w dziale VIII (W transporcie i łączności) pod pozycją 2 wskazano prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej (...) tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych).

Wskazać również należy, iż zgodnie z przepisem § 2 ust. 1 i 2 powołanego wyżej rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2).

Trzeba jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z utartą praktyką i orzecznictwem w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Bezspornym jest, iż ubezpieczony w dniu 02 czerwca 2017 r. osiągnął 60 rok życia. Wnioskodawca na dzień złożenia wniosku nie był członkiem OFE oraz udowodnił wymagany 25-letni okres składkowy i nieskładkowy.

Przedmiotem sporu pozostawało ustalenie, czy za prace w warunkach szczególnych (prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej (...) tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych) uznać można było opisany powyżej sporny okres zatrudnienia ubezpieczonego od 03 marca 1977 r. do 15 maja 1987 r. w (...) Przedsiębiorstwie (...) i (...) w Ł.

W ocenie Sądu Okręgowego, fakt wykonywania przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach jako kierowca samochodów ciężarowych w w/w okresie znajduje potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym (świadectwa pracy, akta osobowe, legitymacja ubezpieczeniowa). Niewątpliwie faktyczny rodzaj pracy ubezpieczonego został potwierdzony zeznaniami świadków A. K. oraz Z. M., którzy zgodnie wskazali, iż wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy co najmniej od lat 80. wykonywał w warunkach szczególnych właśnie prace wyłącznie jako kierowca samochodu ciężarowego powyżej (...) tony.

Jak zatem ustalił Sąd Okręgowy, w okresie będącym przedmiotem sporu w niniejszej sprawie, to jest od 03 marca 1977 r. do 15 maja 1987 r. H. L. był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...) i (...) w Ł. na stanowisku kierowcy. Przedsiębiorstwo obsługiwało kilka województw pod względem transportu i zabezpieczenia sprzętowego, bowiem posiadało cegielnię w województwie (...), (...). Magazyny znajdowały się w B. oraz w Ł. Przedsiębiorstwo posiadało koparki, spychacze, ładowarki.

Początkowo ubezpieczony był zatrudniony jako kierowca pojazdu marki (...) (samochód o pojemności poniżej (...) tony). Jedynie dodatkowo poza godzinami pracy ubezpieczony objął obowiązki elektryka.

Następnie po uzyskaniu kwalifikacji w latach 80. ubezpieczony był kierowcą samochodów ciężarowych marki S., K., Z., T.. Były to samochody o tonażu (...). Ubezpieczony dowoził surowiec do produkcji cegły. Do wspomnianych wyżej cegielni wnioskodawca woził glinę, miał, piasek, cement, cegłę, wapno, dymnicowe pyły, ziemię. Nadto rozwoził do klientów już wyprodukowane cegły. Wnioskodawca załatwiał także czynności spedycyjne, pomagał przy wyładunku i załadunku, w razie potrzeby czyścił kiper samochodu.

W tym miejscu należy także stwierdzić, iż H. L. posiada prawo jazdy kategorii C od dnia 12 listopada 1979 r., kategorii C+E od dnia 31 października 1986 r.

Nie bez znaczenia jest również fakt, iż ubezpieczony otrzymywał dodatek spedycyjny w wysokości 50 zł dziennie. W ramach tego dodatku kierowca miał obowiązek wyczyścić samochód, skrzynię ładunkową i pomagać przy spedycji.

W ocenie Sądu Okręgowego, wobec udowodnienia wykonywania stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych ubezpieczony H. L. spełnił wszystkie przesłanki dla nabycia emerytury w obniżonym wieku, ponieważ osiągnął 60 rok życia, na dzień złożenia wniosku udokumentował okres składkowy i nieskładkowy

w wymiarze 25 lat, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, a także spełnił przesłankę udokumentowania stażu co najmniej 15 lat pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

W konkluzji Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami, w sentencji wyroku zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego z dnia 13 lipca 2017 r. i przyznał ubezpieczonemu H. L. prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach od dnia 01 lipca 2017 r. (tj. od pierwszego dnia miesiąca złożenia wniosku o prawo do emerytury – k. 1-8 akt ubezpieczeniowych – jako daty spełnienia ostatniej przesłanki). Sąd Okręgowy wziął pod uwagę fakt, iż wniosek o emeryturę ubezpieczony złożył w dniu 06 lipca 2017 r. oraz dyspozycję art. 129 ust. 1 cyt. ustawy, zgodnie z którym świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca w którym zgłoszono wniosek.

SSO Bożenna Zalewska